

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3Tos/102/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119010092
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Hargaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3119010092.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Hargaša a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Dušana Krč-Šeberu, v trestnej veci proti odsúdenému A. C., nar. X.X.XXXX v F., trvale bytom H. nad L. XX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom, na neverejnom zasadnutí dňa 28. októbra 2019, prejednal sťažnosť prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 1. augusta 2019, sp. zn. 6Pp/134/2019 a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť prokurátora, zamietá, pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Uznesením Okresného súdu Trenčín zo dňa 1. augusta 2019, sp. zn. 6Pp/134/2019, bolo rozhodnuté tak, že podľa § 66 odsek 1, odsek 2 Tr. zákona v spojení s § 415 odsek 1 Tr. poriadku sa odsúdený A. C. podmienene prepúšťa z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. Ntc/37/2017 zo dňa 05.12.2017 a rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. Ntc/38/2017 zo dňa 10.01.2018 a trestným rozkazom Okresného súdu Čadca, sp. zn. 2T/9/2018 zo dňa 12.07.2018 a trestným rozkazom Okresného súdu Čadca, sp. zn. 2T/96/2015 zo dňa 24.09.2015 v spojení s uznesením Okresného súdu Čadca sp. zn. 2T/96/2015 zo dňa 03.12.2018. Podľa § 68 odsek 1 Tr. zákona súd odsúdenému určil skúšobnú dobu v trvaní 1 rok.

Citované uznesenie nenadobudlo právoplatnosť, pretože proti nemu podal prokurátor sťažnosť v neprospech odsúdeného do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po vyhlásení uznesenia. Následne prokurátor sťažnosť písomne odôvodnil. V úvode odôvodnenia sťažnosti poukázal na výrokovú časť napadnutého uznesenia s tým, že dôvodom sťažnosti je najmä absencia materiálnej podmienky pre podmienene prepustenie. Prokurátor ďalej uviedol nasledovné:

„Z hodnotenia riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Dubnici nad Váhom vyplýva, že resocializačná prognóza odsúdeného A. C. je hodnotená ako menej priaznivá na základe stredného stupňa rizika sociálneho zlyhania. U odsúdeného sú prítomné viaceré rizikové faktory, najmä opakované páchanie trestnej činnosti, nižšia úroveň vzdelania a finančné problémy.

V nadväznosti na vyššie uvedené poukazujem na skutočnosť, že na odsúdeného A. C. bolo zo strany súdu už v minulosti pôsobené podmienčným trestom a menovaný odsúdený sa určenej skúšobnej dobe neosvedčil.

Som toho názoru, že prvostupňový súd nedostatočne vyhodnotil rizikové faktory odsúdeného A. C., nakoľko odsúdený len čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmienene prepustenie, pričom resocializačná prognóza je u odsúdeného vyhodnotená ako menej priaznivá.

Zo zmyslu inštitútu podmieneného prepustenie vyplýva, že podmienené prepustenie nie je automaticky udeľovanou odmenou za relatívne dobré správanie vo výkone trestu bez ohľadu na účel trestu. Tieto skutočnosti odôvodňujú podmienené prepustenie len vtedy, keď so zreteľom na ne, ale aj so zreteľom na ďalšie okolnosti, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnená nádej, že odsúdený bude viesť aj na slobode riadny život a nie je tu pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy.

Vzhľadom na uvedené som toho názoru, že u odsúdeného nie je možné dôvodne predpokladať, že v budúcnosti povedie riadny život, a preto pre jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nie sú splnené zákonné predpoklady.

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujem, aby Krajský súd Trenčín podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie Okresného súdu Trenčín, spisová značka 6Pp/134/2019 zo dňa 01.08.2019 a uložil orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Krajský súd v Trenčíne, ako nadriadený súd, na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 písm. a), b) Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo. Na základe svojej prieskumnej povinnosti dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora nie je dôvodná.

Krajský súd v rámci preskúmania konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, nezistil v postupe okresného súdu chyby procesného charakteru, ktoré by samé osebe opodstatňovali zrušenie napadnutého uznesenia. V konečnom dôsledku prokurátor v dôvodoch jeho sťažnosti ani nenamietal existenciu takýchto procesných väd v konaní okresného súdu.

V rámci preskúmania správnosti samotných výrokov napadnutého uznesenia, krajský súd skúmal, či je napadnuté uznesenie v súlade so zákonom.

Podľa § 66 ods. 1 Tr. zákona súd môže odsúdeného podmienené prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák. pri rozhodovaní o podmienenom prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

V súvislosti s posudzovaním splnenia podmienok na podmienené prepustenie každého odsúdeného, krajský súd považuje za potrebné zdôrazniť, že o dĺžke trestu, a teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane zákonodarca dobrodením, zakotveným v ustanoveniach o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, ustanovil možnosť podmieneného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody za splnenia zákonom stanovených podmienok. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatel'ov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i výkonom tohto trestu po dobu kratšiu, než ju stanovil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúcnosti už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca pritom neurčil povinnosť súdu podmienené prepustiť každého odsúdeného, ale ponecháva na úvahu súdu posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj

kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby odsúdený vykonal celý uložený trest odňatia slobody. V tejto súvislosti považuje krajský súd tiež za potrebné zdôrazniť, že z hľadiska naplnenia výchovného účelu trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. u osoby, ktorá je vo výkone trestu odňatia slobody prvýkrát, vystupuje do popredia výchovná zložka trestu, na rozdiel od osoby, ktorá je opakovane vo výkone trestu odňatia slobody, u ktorej vystupuje do popredia represívna zložka trestu, keďže u takejto osoby došlo k opakovanému páchaní trestnej činnosti napriek predchádzajúcemu výkonu trestu odňatia slobody.

Na základe preskúmania správnosti výrokov samotného uznesenia okresného súdu, napadnutého sťažnosťou prokurátora, krajský súd dospel k záveru, že okresný súd rozhodol správne a zákonne, keď návrhu odsúdeného o podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vyhovel. Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia odôvodnil záver o splnení zákonných podmienok na podmieňané prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody nasledovne:

„Súd po oboznámení sa so spisovým materiálom, predovšetkým s návrhom o podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, hodnotením ústavu, skráteným výpisom klienta a odpisom registra trestov zistil, že u odsúdeného bola splnená formálna podmienka na podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody (lehota na podanie návrhu o podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody), a taktiež bola u neho splnená podmienka materiálna. Na tomto základe preto dospel k záveru, že jeho návrh je s poukazom na § 66 ods. 1 Tr. zákona dôvodný.

Z tohto ustanovenia vyplýva, že predpokladom podmieňaného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je kumulatívne splnenie troch podmienok, a to tých, že odsúdený vykonal už potrebnú časť z výmery uloženého a nariadeného trestu odňatia slobody, vo výkone trestu plnením svojich povinností a správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, t. j. že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Citované ustanovenie vyjadruje predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmieňané prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmieňanom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, doterajšieho pôsobenia výkonu trestu, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov, s prihliadnutím na účel trestu. Pri rozhodovaní sa prihliadne aj na to, v akom ústave vykonáva trest odňatia slobody.

Pokiaľ ide o splnenie prvej zákonnej (formálnej) podmienky, je pravdou, že odsúdený už vykonal potrebnú pomernú časť z výmery postupne uložených trestov odňatia slobody.

Čo sa týka druhej zákonnej (materiálnej) podmienky, že počas doterajšieho výkonu trestu preukazuje svoje polepšenie, a to schopnosťou viesť riadny život v podmienkach výkonu trestu, vrátane dodržiavania všetkých právnych noriem vzťahujúcich sa na výkon trestu odňatia slobody, tak sa v danom prípade táto podmienka tiež javila ako splnená.

Splnená bola aj tretia z citovaných podmienok, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného na slobode a neexistencia príliš veľkého rizika jeho recidívy. Súd v tomto poukazuje aj na hodnotenie ústavu na výkon trestu, ktorý odporučil odsúdeného podmieňane prepustiť.

Súd je toho názoru, že odsúdený počas výkonu trestu preukázal svoje polepšenie, pričom bol 2-krát disciplinárne odmenený, voľný čas vie tráviť zmysluplne, má vytvorené riadne pracovné návyky, čím si odsúdený vytvoril predpoklad po výkone trestu riadne sa zamestnať a tým predchádzať trestnej činnosti. Tu súd poukazuje, že odsúdený dlhodobo dosahuje príkladné pracovné výsledky, pričom na poslednom pracovisku patrí k najlepším. Uvedené má význam najmä vo vzťahu k tej skutočnosti, že odsúdený je vo výkone trestu aj pre majetkovú trestnú činnosť, a teda možno usudzovať, že v prípade jeho zamestnania na slobode nebude mať potrebu páchať tento druh trestnej činnosti. Odsúdený má tiež vytvorené primerané sociálne väzby na svoju rodinu, s ktorou bol odsúdený v pravidelnom kontakte. U odsúdeného tak možno predpokladať, že v prípade jeho prepustenia mu bude rodina nápomocná pri začleňovaní sa do spoločnosti po jeho prepustení, čo nakoniec vyplýva aj z hodnotenia ústavu, ktorý konštatoval, že z hľadiska resocializácie odsúdeného sa kontakty s blízkymi javia ako pozitívne. Súd tiež prihliadol ku skutočnosti, že odsúdený v zásade participuje na plní programu zaobchádzania, keď ten plní vo všetkých bodoch s výnimkou bodu edukácia, ktorý plní čiastočne, keď podľa ústavu odsúdený má rezervy v právnom vedomí. Nakoniec odsúdený je v súčasnosti k spáchaní trestnej činnosti kritický.

Súd sa tak vzhľadom na vyššie uvedené stotožnil so záverom hodnotenia ústavu, ktorý odporučil odsúdeného podmiennečne prepustiť. Súd len dodáva, že pri rozhodovaní o návrhu o podmiennečné prepustenie, primárne vychádza zo záverov hodnotenia ústavu, pretože iba osoby podieľajúce sa na prevýchove odsúdeného, môžu podať objektívny obraz o stupni nápravy. V danom prípade súd nezistil iné skutočnosti, ktoré by záver hodnotenia ústavu ako aj jeho odporúčanie spochybňovali. Nakoniec odsúdený je vo výkone trestu po prvýkrát a aj preto možno mať za to s poukazom na vyššie uvedené, že v prípade odsúdeného je doterajšie pôsobenie týmto druhom trestu dostatočné. V tejto súvislosti súd uvádza, že z hľadiska naplnenia výchovného účelu trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zákona u osoby, ktorá je vo výkone trestu odňatia slobody prvýkrát, vystupuje do popredia výchovná zložka trestu na rozdiel od osoby, ktorá je opakovane vo výkone trestu odňatia slobody, u ktorej vystupuje do popredia represívna zložka trestu, keďže u takejto osoby došlo k opakovanému páchaniu trestnej činnosti napriek predchádzajúcemu výkonu trestu odňatia slobody. Aj vzhľadom k tejto skutočnosti nie je podľa súdu prekážkou pre podmiennečné prepustenie odsúdeného jeho početná trestná minulosť, keď ten bol doposiaľ 6-krát súdne trestaný. Nutno však dodať, že práve pre 4 odsúdenia je v súčasnosti vo výkone trestu odňatia slobody, zároveň neexistuje taký poznatok o odsúdenom, že by trest odňatia slobody na jeho nápravu nemal vplyv.

Súd vzhľadom k týmto uvedeným skutočnostiam, ako aj vzhľadom na povahu trestnej činnosti činu (u odsúdeného vzhľadom na spáchaný trestný čin neboli zistené také kriminogénne skutočnosti, ktoré by zakladali dôvodnú obavu z opakovaného páchania trestnej činnosti) a vzhľadom na ústav (minimálny stupeň stráženia), v ktorom odsúdený vykonáva uložený trest odňatia slobody, dospel k záveru, že u odsúdeného bola daná dostatočná záruka, že bude na slobode viesť riadny život.

Z uvedených dôvodov súd vyhovel návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, keďže odsúdený spĺňa všetky zákonom stanovené podmienky pre také rozhodnutie a súčasne určil odsúdenému skúšobnú dobu vo výmere 1 (jeden) rok, ktorú vzhľadom na osobné pomery odsúdeného, spáchanú trestnú činnosť a ostávajúcu dobu výkonu trestu odňatia slobody, považoval za dostatočnú.

Na záver súd považuje za potrebné uviesť, že pokiaľ ide o výrok I. rozhodnutia, ten obsahuje všetky rozhodnutia týkajúce sa trestov, ktoré odsúdený bezprostredne za sebou vykonáva, bez ohľadu na to, či niektoré z uvedených trestov už odsúdený administratívne vykonal, a to s ohľadom na ustanovenie § 101 ods. 1 zákona o výkone trestu, v zmysle ktorého sa postupne uložené doteraz celkom nevykonané tresty považujú z hľadiska výkonu trestu za trest jediný. Nakoľko sa takéto tresty považujú za trest jediný je potom potrebné aby bol takýto trest identifikovaný vo výroku rozhodnutia o podmiennečnom prepustení uvedením každého rozhodnutia týkajúceho sa všetkých trestov, ktoré sa považujú za trest jediný. Tu súd poukazuje aj na judikát R 27/1997 uverejnený v komentári vydanom v CHBeck k Trestnímu rádu, 6. vydanie, Praha 2008, s. 2843 "Pokiaľ rozhoduje súd o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody za situácie kedy ide o výkon postupne uložených trestov, musí vo výroku uznesenia výslovne uviesť všetky tresty, ktoré sa z hľadiska ustanovenia § 61 ods. 1 Tr. zákona považujú za trest jediný."

Zároveň súd zastáva právny názor, že nakoľko postupne uložené tresty (t. j. tresty, ktorých výkon bezprostredne za sebou nadväzuje, pričom odsúdený sa nenachádza medzi výkonom jednotlivých trestov na slobode) a doteraz celkom nevykonané tresty tvoria trest jediný, k vykonaniu všetkých týchto trestov dochádza až výkonom posledného takto nariadeného trestu odňatia slobody. Vzhľadom na uvedené preto trest, ktorý odsúdený už tzv. administratívne vykonal (t. j. vykonal výmeru trestu uloženú v rozhodnutí súdu) neprestáva tvoriť spolu s ostatnými ešte doposiaľ administratívne nevykonanými trestami trest jediný. Zároveň je potrebné uviesť vo výroku rozhodnutia všetky tresty odňatia slobody, ktoré odsúdený bezprostredne za sebou vykonáva, aj z toho dôvodu, že pri skúmaní splnenia formálnej podmienky pre podmiennečné prepustenie (t. j. či odsúdený vykonal potrebnú pomernú časť z výmery trestu v zmysle § 66 ods. 1 Tr. zákona) sa vychádza zo súčtu pomernej časti z výmery jednotlivých bezprostredne za sebou vykonávaných trestov. A teda aj administratívne už vykonaný trest má vplyv na zodpovedanie otázky či odsúdený spĺňa formálnu podmienku pre podmiennečné prepustenie."

Podľa názoru krajského súdu v tejto časti odôvodnenia napadnutého uznesenia okresný súd dal všetky odpovede na otázky, ktoré sú rozhodné z hľadiska posúdenia splnenia zákonných podmienok pre podmiennečné prepustenie odsúdeného, ako aj odpovede na otázky nastolené v dôvodoch sťažnosti

prokurátora, pričom argumentácia okresného súdu nielenže má úplnú oporu v obsahu spisového materiálu, ale dáva jasné a zrozumiteľné odpovede aj na argumentáciu prokurátora v dôvodoch jeho sťažnosti.

Z dôvodov sťažnosti prokurátora podľa názoru krajského súdu vyplýva, že prokurátor nenamieta správnosť skutkových zistení okresného súdu, ktoré ho viedli k vyššie uvedeným záverom ohľadne možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život s poukazom na závery hodnotenia riaditeľa ústavu. Prokurátor v sťažnosti namieta správnosť záverov okresného súdu na základe záveru resocializačnej prognózy, ktorej výsledok je podľa názoru tohto senátu založený aj na diskriminačnom pripočítaní troch negatívnych bodoch pre vek odsúdeného (39 a menej rokov) a jeho dosiahnuté vzdelanie (základná škola) Podľa názoru krajského súdu okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia jasne a zrozumiteľne vysvetlil, prečo je možné stotožniť sa s odporúčaním ústavu, ktoré odporúčanie ani podľa názoru krajského súdu nie je v rozpore s poznatkami o správaní sa a konaní odsúdeného počas doterajšieho výkonu trestu.

Podľa názoru krajského súdu okresný súd v danom prípade správne zistil a vyhodnotil aj skutočnosť, že na odsúdeného je prvýkrát pôsobené výkonom trestu odňatia slobody, kedy do popredia vystupuje prevýchovná zložka výkonu trestu tak, ako to má na zreteli aj účel inštitútu podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody. V tejto súvislosti okresný súd správne poukázal na to, že v prípade osôb, ktoré sú po prvýkrát vo výkone trestu, je hlavným zdrojom poznatkov o osobnosti odsúdeného hodnotenie ústavu, vychádzajúce z poznatkov osôb podieľajúcich sa na prevýchovnom pôsobení tohto trestu.

Jediné, s čím sa tento senát nestotožňuje, je právny záver okresného súdu, podľa ktorého vo výroku o podmienenom prepustení odsúdeného majú byť uvedené aj odsúdenia, ktoré odsúdený už vykonal. Okresný súd svoju argumentáciu oprel o ustanovenie § 101 ods. 1 zákona č. 475/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov. Hoci okresný súd správne poukázal na to, že toto ustanovenie sa vzťahuje na „postupne uložené doteraz celkom nevykonané tresty“, z tohto zákonného znenia vyvodil nesprávny záver, podľa ktorého by sa toto ustanovenie malo vzťahovať aj na doteraz už celkom vykonané tresty. Takýto výklad podľa názoru tohto senátu krajského súdu odporuje základným zásadám logiky, keďže nemožno niekoho prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý bol už celkom vykonaný. Pokiaľ okresný súd poukázal na rozhodnutie R/27/1997, ide o rozhodnutie súdov cudzieho štátu (Českej republiky), ktoré rozhodnutia nie sú súčasťou ustálenej súdnej praxe súdov Slovenskej republiky. Uvedené pochybenie však krajský súd nemohol napraviť v zmysle § 195 ods. 1 Tr. por., keďže prokurátor podal sťažnosť v neprospech odsúdeného. Toto pochybenie však vo vzťahu k osobe odsúdeného nemá žiadny praktický význam, nakoľko žiadnym spôsobom nezhoršuje postavenie odsúdeného ani v súčasnosti a ani do budúcnosti (v prípade rozhodovania o tom, či sa odsúdený v skúšobnej dobe osvedčí). Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr.por. nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná. Keďže s poukazom na vyššie uvedené, krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora nie je dôvodná, rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.